

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku D. B.
przy uczestnictwie P. sp. z o.o. w T.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
obciążając każdego z uczestników poniesionymi przez niego
kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania o ustanowienie służebności przesyłu – P. Sp. z o.o. w T. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 kwietnia 2019 r., zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 18 października 2017 r. przez objęcie ustanowioną na jego rzecz służebnością przesyłu nie tylko strefy eksploatacyjnej sieci gazowej niskiego ciśnienia DN50 wraz z przyłączami o szer. 1 m przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawczyni D. B., oznaczoną jako działka nr 299/3, ale także strefy kontrolowanej o szerokości 1

m w obie strony od strefy eksploatacyjnej. W związku z tym Sąd odwoławczy podwyższył jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności, jakie winien uiścić uczestnik na rzecz wnioskodawczynie z kwoty 1033 zł do kwoty 3950 zł. W pozostałym zakresie wniosek pozostał oddalony. Sąd Okręgowy uznał, że także strefa kontrolowana stanowi obszar nieruchomości, na którym jej właściciel odczuwa niedogodności i jest ograniczony w swoich prawach w zakresie uregulowanym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W strefach kontrolowanych, jak wynika z § 10 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia należy kontrolować wszystkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć negatywny wpływ na jego użytkowanie i funkcjonowanie. W strefie tej nie można wznosić obiektów budowlanych ani urządzać stałych składów i magazynów, czy sadzić drzew. Ponadto dopiero tej szerokości, tj. 3-metrowy pas służebności zapewni rzeczywistą możliwość dokonywania konserwacji, remontów i obsługi gazociągu.

W skardze kasacyjnej uczestnik zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 305¹, art. 305², a także niezastosowanie art. 288 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wnioskodawczynie domagała się oddalenia skargi kasacyjnej i wzajemnego zniesienia kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji spraw służy instytucja tzw.

przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia swojej skargi wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. to znaczy potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jego zdaniem rozbieżność poglądów wywołuje interpretacja, czy strefa kontrolowana powinna być objęta służebnością przesyłu. Wskazał orzeczenia Sądu Najwyższego, w których przyjęto stanowisko zgodne z poglądem Sądu Okręgowego (postanowienia z dnia 20 kwietnia 2017 r., II CSK 505/16, baza Lex nr 2331704, z dnia 12 października 2017 r., IV CSK 724/16, baza Lex nr 2397616, oraz wyrok z dnia 14 listopada 2013 r., II CSK 69/13, OSNC z 2014 r., z. 9, poz. 91) oraz odmienne zapatrywanie, które przyjmuje, że strefa kontrolowania nie pokrywa się z przedmiotem wykonywania służebności przesyłu, ten bowiem wyznacza obszar gruntu niezbędny do budowy, utrzymania, eksploatacji i konserwacji gazociągu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15 OSNC 2016/12/144 oraz postanowienia z dnia 10 listopada 2017 r., V CSK 33/17, baza LEX nr 2429630 i z dnia 18 kwietnia 2019 r., I CSK 4/18, baza Lex nr 2476289).

Jednak analiza przytoczonych orzeczeń wskazuje na konsekwentnie przyjmowane stanowisko, że powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna odpowiadać potrzebom związanym z prawidłowym korzystaniem z tego urządzenia, jego konserwacją, naprawą, modernizacją i usuwaniem awarii. Takimi też kryteriami kierował się Sąd Okręgowy wskazując, że strefa eksploatacyjna o szerokości 1 m nie zapewnia miejsca na wykonywanie prac przy rurociągu, zwłaszcza, że dotarcie do niego wymaga dokonania wykopu i składowania wykopanej ziemi. Odróżnienie pojęcia strefy kontrolowanej i przedmiotu służebności podkreśla różnice w ich wyznaczaniu, nie wyklucza jednak sytuacji, gdy służebność pokrywa się ze strefą kontrolowaną, a nawet jest od niej rozleglejsza, jeśli specyfika urządzenia przesyłowego tego wymaga. Orzecznictwo

szczegółowo omówiła też w odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczyni, nie ma więc potrzeby powielania tych analiz. Wynika z nich wielość orzeczeń wyrażających wspólną myśl, że służebność przesyłu określają praktyczne potrzeby budowy i wszechstronnej obsługi urządzenia przesyłowego. Zagadnienie to zostało więc wystarczająco wyjaśnione, a okoliczności niniejszej sprawy nie wskazują na wystąpienie nowego, dotąd nie dostrzeżonego problemu związanego ze wskazanym przez uczestnika art. 305¹ k.c.

W konsekwencji powołana przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby wystąpiły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

aj